

Nr 203.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till förvärv av aktier i aktiebolaget Göteborgs handelsbank, m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1947.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om anslag till förvärv av aktier i aktiebolaget Göteborgs handelsbank, m. m. och anför därvid följande.

Aktiebolaget Göteborgs handelsbank bildades år 1925 genom en rekonstruktion av aktiebolaget nordiska handelsbanken. Vid rekonstruktionen medverkade aktiebolaget Kreditkassan av år 1922. Det nybildade bankaktiebolagets grundfond bestämdes till 20 miljoner kronor att fördelas i aktier lydande å 100 kronor. Av aktierna övertog kreditkassan genom ett dotterbolag, aktiebolaget Dur, ett antal av 99 914.

I samband med regleringen av kreditkassans skuld till riksgäldskontoret överlämnade kreditkassan i januari 1939 till riksgäldskontoret samtliga sina kvarvarande tillgångar. Bland de överlämnade tillgångarna voro två av aktiebolaget Dur utfärdade reverser å tillhopa 4 995 700 kronor samt för desamma pantsatta tvenne aktiebolaget Göteborgs handelsbanks depôtbevis avseende förenämnda 99 914 aktier i handelsbanken ävensom samtliga 50 aktier å 100 kronor i aktiebolaget Dur transporterade in blanco.

Genom beslut den 23 november 1945 har Kungl. Maj:t meddelat aktiebolaget Göteborgs handelsbank fortsatt tillstånd att driva bankrörelse intill utgången av år 1954.

I sin förvaltningsberättelse för år 1946 har *styrelsen för handelsbanken* anfört, att styrelsen — med hänsyn till den ökade rörelsen samt banklagens bestämmelser rörande fondernas storlek vid beräkning av inlåningsrätten — ansett nödigt, att bankens fonder utökades utöver föreslagen fondering av vinstmedel. Styrelsen har därför föreslagit utgivande till parikurs av ett belopp av 3 miljoner kronor inlösningsbara preferensaktier, lydande å nominellt 100 kronor och berättigade till 4 procent årlig utdelning.

Med skrivelse den 27 februari 1947 till chefen för finansdepartementet ha fullmäktige i riksgäldskontoret överlämnat en till fullmäktige inkommen skrift från *aktiebolaget Dur*, vari framhålles att — enligt vad handelsbanken under hand meddelat beträffande villkoren för teckningen av ifrågavarande aktier — aktiebolaget Dur skulle äga rätt till teckning av 14 985 preferensaktier å 100 kronor till en kostnad av 1 498 500 kronor. Eventuellt kunde aktiebolaget Dur förvärva rätten att teckna ytterligare 15 preferensaktier å 100 kronor för tillhopa 1 500 kronor. Teckningsrätten beräknades ha ett värde av 50 å 75 kronor. Härigenom skulle bolaget få rätt att teckna sammanlagt 15 000 preferensaktier å 100 kronor. Med anledning härav hemställer aktiebolaget Dur, att fullmäktige i riksgäldskontoret måtte vidtaga åtgärder för anskaffande för bolagets räkning av det för teckningen erforderliga beloppet, 1 500 000 kronor. Det för förvärvande av förenämnda teckningsrätt erforderliga beloppet av 50 å 75 kronor skulle bestridas av hos bolaget tillgängliga medel. Som säkerhet för omförmälda belopp av 1 500 000 kronor skulle bolaget — i likhet med vad som gällde de av bolaget för närvarande innehavda stamaktierna i aktiebolaget Göteborgs handelsbank — överlämna, jämte revers, de nya preferensaktierna.

I sin förenämnda skrivelse ha *fullmäktige i riksgäldskontoret* anfört.

I likhet med aktiebolaget Dur förutsätta fullmäktige att bolaget skall begagna sig av den teckningsrätt, som för närvarande tillkommer bolaget, jämte den ytterligare teckningsrätt, som bolaget kan förvärva. Det för teckningens fullgörande erforderliga beloppet utgör högst 1 500 000 kronor. Detta belopp torde lämpligen kunna ställas till bolagets förfogande på så sätt att riksgäldskontoret bemyndigas att av tillgängliga medel tillhandahålla bolaget nämnda belopp mot den av bolaget föreslagna säkerheten av revers jämte de nya preferensaktierna. För denna åtgärd torde erfordras riksdagens medgivande.

Under förutsättning att aktiebolaget Dur komme att begagna sig dels av ovannämnda teckningsrätt för sitt innehav av stamaktier i aktiebolaget Göteborgs handelsbank, dels ock av ytterligare, eventuellt förvärvat teckningsrätt, hemställa fullmäktige, att chefen för finansdepartementet ville utverka Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen att bemyndiga fullmäktige att av i riksgäldskontoret tillgängliga medel tillhandahålla aktiebolaget Dur ett belopp av högst 1 500 000 kronor för teckning av ifrågavarande preferensaktier.

Å bolagsstämma den 8 mars 1947 hava aktieägarna i aktiebolaget Göteborgs handelsbank godkänt förslaget om ökning av aktiekapitalet. På grund av en i samband därmed erforderlig ändring av bankbolagets bolagsordning kräves för genomförande av kapitalökningen såväl beslut av ytterligare en bolagsstämma som registrering av beslutet. Under förutsättning att beslutet om kapitalökningen framdeles blir definitivt har bolaget inbjudit till aktie-teckning i samband med avstämpling av de gamla aktierna under tiden 11 mars—19 april 1947. Likvid för nytecknade aktier skall erläggas senast den 30 juni 1947.

Vid den nu förestående fondökningen i aktiebolaget Göteborgs handelsbank torde aktiebolaget Dur böra medverka i proportion till sin andel av det nuvarande aktiekapitalet. Därest aktiebolaget Dur förvärvar förenämnda ytterligare teckningsrätt kommer bolagets medelsbehov för nyteckning att uppgå till 1 500 000 kronor. *Departements-
chefen.*

I samband med denna nyteckning synes lämpligt att överföra de av aktiebolaget Dur ägda aktierna till fonden för statens aktier genom att statsverket även formellt övertager äganderätten till dem. För ändamålet torde böra anvisas ett investeringsanslag i fonden för statens aktier, vilket synes böra bestämmas till samma belopp som riksgäldskontorets fordran på aktiebolaget Dur, i runt tal 5 miljoner kronor. Under samma anslag synas jämväl böra beräknas medel för den förestående nyteckningen med 1 500 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förvärv av aktier i aktiebolaget Göteborgs handelsbank m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47* under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av kronor 6 500 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Olov Sommar.

477532. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1947.